

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus X. De his, quæ fiunt à Præ lato sine consensu Capituli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

ta, nam ea, quorum collatio est necessaria, re-
ctè per Capitulum Sede vacante, conferuntur:
quod & insinuat præsentatos, c. 1. *De insinuat in*
6. & confirmat electos, d. c. 14. Ratio est, quòd
per eam rem nullus commodat futuro prælato
detrimentum, cuius commodum consistit in li-
bertate conferendi, cui velis, quæ hic non est
Abbas *ad c. 2. nu. 6. b. 1.*

3. Quæstio autem est, An Capitulum rectè
conferat ea, quæ iure devoluta spectant ad Episcopum
collationem? Resp. Id velle Joan. Andr. in
c. Quamquam 38. num. 1. de elect. in 6. quæ sequitur
Abbas d. c. 2. n. 3. ex ratione quod collatio
ex causa devolutionis non computetur inter
fructus. Verius tamen, non licere Capitulo ea
conferre, eo quòd sint ejusdem rationis cum
iis, quæ iure proprio habet conferenda, quan-
doquidem & devoluta liberè conferat, ut idem
juris in iis statui debeat: quam opinionem probat
Felin. *in d. c. 14. n. 3. circa med. Abbas ibid.*
nu. 2.

4. Dico, ad Episcopum solum, nam si commu-
niter ad Episcopum & Capitulum spectet col-
latio, illo mortuo, vel suspensio, rectè conferat
Capitulum, quod in iure suo conferendi non
est impediendum propter Episcopi casum, ut è
contra rectè confert Episcopus Capitulo red-
dito inhabili per suspensionem, vel per excom-
municationem singulorum de Capitulo, *c. anti-*
co in princ. eod. in 6. 3. ad Episcopum solum spe-
ctet collatio, cum ad sensu & consilio sui Cap-
tuli, eo mortuo, vel suspensio, non licet Capitu-
lo conferre, quòd per hoc nihil juris amittat,
nisi in relaxatione petenda Episcopus sit negli-
gens, *d. c. un. s. 1.* Si de consilio Episcopi spectet
collatio ad Capitulum, illo mortuo, vel in re-
motis agente, non impeditur Capitulo con-
ferre, ne interim Ecclesia patiatur detrimen-
tum, *d. c. un. in fine.*

Ea, quæ sunt jurisdictionis, vacante Sede à
Capitulo rectè exercentur: quòd suam accom-
modat auctoritatem permutationi, *Gl. in Clem.*
1. de rer. permut. dat. literas dimissionas, c. 7. de
temporib. ordin. in 6. in crimina inquirat, visitat,
punit, dispensat cum illegitimis ad minores
Ordines; cum & in ea, quæ sunt voluntariæ
jurisdictionis, Capitulum succedat, præter-
quam in casibus exceptis, *Nav. c. 1. conf. 7. de sibi*
is presby.

Q. An & absolvat à juramento? R. Ita vi-
deri, cum, ut dictum, ea, quæ sunt juris di-
ctionis Sede vacante ad Capitulum transeant,
si ea expresse non inveniantur prohibita. Felin.
in c. 1. num. 20. sup. de iurejur. & proprio iure
ad Episcopum spectent. Nam ea, quæ sunt de-
legata, vel alias speciali iure competunt, non
transeunt, quia sunt personalia. Ea, quæ sunt
ordinis, mandat Capitulum vicino Episcopo,
c. 1. cui q. 2. de elect. in 6. Abbas in d. c. 14. ubi
plene tradit, quæ possit Capitulum Sede va-
cante.

TITULUS X.

De his, quæ sunt à Prælato sine
consensu Capituli.

SUMMARIUM.

1. Consensus Capituli quando & in quibus re-
quisitus.
2. In quibus Consilium.

AD valorem eorum quæ facit Prælatus, vi-
dendum quoque an integrum & plenius
sit illi jus, non restrictum ad alterius consen-
sum, aut consilium. Interdum enim Capituli
consensus aut collaudatio requiritur, interdum
consilium tantum.

Consensus in iis desideratur, quæ sunt ma-
joris momenti; ut si agatur de alienando, *c. 1.*
h. 1. de presentando, in casu, quo jus etiam
ad Capitulum spectat, quo invito non est fa-
cienda presentatio, nisi aliud habeat consue-
tudo, c. 6. h. 1. de concedendo alteri Ecclesie
jus patronatus, quia Ecclesia, ad quam spectat
laxaretur, c. 8. h. 1. Hinc nec parochiales Ec-
clesias, earumque obventiones, consentiente
licet patrono, inconsulto Capitulo, transfert
in locum pium, c. pen. h. 1. 1. Donationem
tamen decimarum per laicum, quas ille ante
Concil. Lateranense habuit, alteri, quam
à qua detinet, Ecclesie factam firmat solus
consensus Episcopi, c. 7. h. 1. ex ratione, quòd
nihil alienetur spectans ad Ecclesiam, cum
decimæ istæ laico in feudum concessæ, ab
eodem jure detineantur qua de re infra, 1. 1. de
decimis. Quantum ad concessionem rerum
Eccle-

Ecclesie in feudum dicitur quoque inferius, *de feudis*, ut & de alienatione rerum Ecclesie inf. *Tit. 13*. Sufficit autem tacitus Capituli consensus, uti & subsecuta ratihabitio, quæ est loco mandati, *c. 2. & 3. h. t.*

² Consilium sufficit in rebus, quæ non tendunt in magnum Ecclesie præjudicium, uti instituire, delituere, confirmare, acquirere, corrigere, *c. 4. & 5. h. t.* Omisum facit actum nullum, nisi aliud habeat consuetudo, *c. 3. De consuet. in 6.* Sufficit autem consilium audivisse, sequi non est necesse, *c. 7. sup. de arbitris*. Non tamen ideo frustra audietur, cum possit Prælati, auditis aliorum rationibus, mentem mutare, & Capituli rationibus consilioque se conformare.

TITULUS XI.

De his, quæ fiunt à majore parte Capituli.

SUMMARIUM.

1. Major pars qua dicitur, & qua sanior.
2. Ad consensum legitimum requisita.
3. Consensus majoris partis quid operetur.

VT habeatur Capituli consensus, non est regulariter necesse omnes consentire, cum sufficiat majoris & sanioris partis consensus, *c. 1. h. t.* Major pars est, quæ numero personarum excedit, habito respectu ad Capitulum, *c. Ecclesia 48. sup. de elect.* quando scilicet duæ partes consentiunt, tertia autem dissentit, uti ex novem sex aut septem, *l. Nulli D. Quod cuiusque univers.* Qui mos olim fuit in electionibus usitatus, *d. c. 48.* & etiamnum obtinet in electione Pontificis, *c. Licet sup. de elect.* Interdum respectu minoris partis, ut quando ex novem consentiunt quinque, aut etiam quatuor in unum, reliquis in diversos euntibus. Sanior est, quæ dignitate & zelo prævalet.

² Ut autem consensus rite habeatur, oportet omnes qui de Collegio sunt, esse vocatos, ac saniores simul & majorem partem consensisse, *d. c. 1. in fine*, Duo enim Canon requirit, ut alterum non sufficiat. Hinc consensus par-

tis minoris nihil operabitur; contradic-tio men minoris partis, imò & unius ex causationabili, conclusionem majoris & sanioris partis impedit, *d. c. 1.* Pro qualiter sit presumptio juris, non tamen & de jure, reservationem in contrarium non excludat. Contradictio non audiat, appellandus oritur, si ejus, qui contradicit, interit. Est item cuiusque de universitate, si videtur eam rem in detrimentum vergere Ecclesie, contradicere, ne tacendo videatur approbare, & de alieno peccato participare, *Qui tacet d. l. in 6. l. de atate 5. qui tacuit D. de interreg. jure facien.*

Consensus major partis ea vis est, ut minorem obliget etiam invitam, *c. fin. h. t. cum quod major Curie pars effecit, habeatur pro eo, ac si omnes egissent, l. Quod major D. de municip.* Quod verum est, quando factum à pluribus habetur ut factum ab omnibus, nam si ut à singulis, oportet singulos consentiant, cum quod singulos tangit, ab omnibus sit approbandum, *arg. l. fundum D. de servitut. præd. rustic.*

TITULUS XII.

Ut Ecclesiastica beneficia sine demeritione conferantur.

SUMMARIUM.

1. Salaria Ministrorum Ecclesie non dicenda.
2. Fructus beneficii collator ex causa arduam ad tempus reservare potest.
3. Beneficium quando & qualiter extinguatur, & de minori numero prebendarum.
4. Collationi an & qua conditio adici possit.
5. Collator pensionem alteri non recte reservat.

Salaria constituta Ecclesie Ministris largi sunt persolvenda, nec ulla sectio est videnda, *c. Vacante 26. sup. de preben.* nec tenuato salario contingat divinum officium deseri. Unde Episcopus aut collator plura quam Ecclesie facultates ferunt, non admittit, *c. 4. sup. tit. 7. de institut.* nec proveniens debet ineri, collato beneficio, *c. unico de heret.*